

ח' "מבשרם לא תאכלו" והביצה והחלב אינו בכלל הבשר, ויש בהם איסור תורה כמו חצי שיעור שאסור מן התורה ואין לוקין עליו עכ"ת ד. ולפ"ז יש לדון ב"יוצא" - "מן היוצא" אם זה אסור מן התורה, או שזה יהי' מותר כמו ביוצא מן העשה.

שוב מצאתי באמרי בינה הל' טריפות (סימן י"א) שהקשה ל"ל קרא כאן לרבות פרה הנולד מגמל, הלא כבר אתרבי שם מ"הטמאים" לרבות צירן ורוטבן שהיוצא מן הטמא טמא.

ותירין שאם היינו אוסרים רק מ"הטמאים", אז אמנם פרה שנולדה מן הגמל אסורה, אבל החלב שלה היה מותר, שהוא "יוצא מן היוצא", שזהו "יוצא מאיסור עשה" שלא נאסרה, כנ"ל מהש"ך, להכי איצטרין קרא מיוחד לאסור פרה היוצא מן הגמל, לומר שהוא איסור עצמי, וממילא גם החלב שלה אסור.

ונראה דדבר זה תלוי במה שיש לחקור אי האיסור "יוצא" הוא איסור חדש, או שזהו אותו איסור כמו האיסור עצמו.

שאל זהו אותו איסור כמו האיסור עצמו, אלא דקלשא ל"י לענין העונש, שאין לוקין עליו. אם כן גם היוצא ממנו אסור, שה"יוצא" והאיסור שווים הם, אבל אם "היוצא מן האיסור" הוא איסור חדש, א"כ י"ל דיוצא מן היוצא שרי.

ועיין בראשית ביכורים (לקמן ו' ע"ב) מש"כ לדייק מלשון הגמרא התם: "והאי חלב כי אבר מן החי הוא", שישנו לה"יוצא" אותו איסור כמו עצם האיסור עצמו, ועיין מש"כ המגיה על הרשב"א חולין (ע' תשכ"ט תש"ל). (בשבילי הקרבנות להג"ר ש"ב ליברמן ז"ל מלונדון - צפת סימן כ"ו)

★ ★

בגמ': יש לך שהוא מעלה גרה ומפריס פרסה ואי אתה אוכלו ואיזה זה פהור שנוצד מן הטמא וכו'.

בספר שערי ציון להגר"א סופר שליט"א (ח"ב סי' א') הביא את ספיקו של המהרי"ט שהסתפק האם סימני בהמה ועופות הטהורים הם סיבת הטהרה של מינים הללו, והם הם הפועלים את טהרתם, או שאינם אלא סימנים בעלמא שמינים הללו כשרים וטהורים עיי"ש, והאריכו בזה עוד כמה מרבותינו האחרונים ז"ל, ועיין בזה בספר קובץ שמועות

שנראה לעינינו כמין חמור, שאינו כן, ולא שהם עושים שהוא יהי' כמין פרה, אלא שאינו כמין חמור ממש, וזה מה שהסימנים עושים.

ולפ"ז יש לומר דזה ביאור הספק בגמ' כאן, די"ל דדוקא בעז שילדה כמין רחל ששוות בקדושתן, דדוקא אז אמרינן שכל שאינו דומה לאחר מספיק כדי שיהיה קדוש, דאף אם נטעה שאין הסימנים מועילים כ"כ, סוף סוף כיון שאין חילוק בדינים של הבכור אם הוא ממין רחל או ממין עז, שהרי לשניהם אותם דינים, אבל בפרה וחמור שיש חלוק בדיני הבכור, שזו קדושת בגוף וזו בדמים, אינו מספיק סימנים שאינו כאמו, דאולי טועים אנו, אלא צריך סימנים שיהיה ממש כאמו, וכיון שאין הסימנים פועלים זאת, לא יקדש.

או דלמא, כיון דסוף סוף שניהם בני מקדש בבכורה קדשי, כיון שאין חילוק דינים כ"כ גדול ביניהם, שנחשוש דשמא לא מספיק מה שאינו כאחר, ונצריך שיהיה כאימו [וכן יש לפרש שאר הספיקות, ואכמ"ל] עכ"ד.

★ ★

בגמ': דתנו רבנן אך את זה לא תאכלו ממינלי הגרה וממפריסי הפרסה יש לך שהוא מעלה גרה ומפריס פרסה ואי אתה אוכלו ואיזה זה פהור שנוצד מן הטמא.

הרמב"ם (הל' מאכלות אסורות הל"ג) כתב שבשר אדם אסור באכילה מן התורה באיסור עשה, שנאמר "זאת החיה אשר תאכלו", ומנה הכתוב ז' חיות המותרות באכילה, אבל כל דבר שהוא חוץ מהן אינו בכלל, ולא הבא מכלל עשה הוא עשה.

וכתב הש"ך יו"ד סי' ע"ט (ס"ק ד') שחלב אדם מותר אע"ג שחלב בהמה טמאה אסור, משום ש"יוצא מן האיסור" שאסור - הוא רק ביוצא מאיסור לאו, אבל יוצא - מ"איסור עשה" לא נתרבה, ולכן בשר אדם שאינו רק איסור עשה, שפיר מותר החלב היוצא ממנו. [ובמגיד משנה (שם) כתב באופן אחר, שכיון שהתינוק יונק חלב מאמו, וזהו מזונו שלו בראשית חייו, לא הי' ראוי שמזונו וגידולו יהי' מדבר אסור, לכן ע"כ התירה התורה היוצא מבשר אדם - חלב אדם].

והנה באיסור "יוצא" כתב הרמב"ם (פ"ג מהל' מאכלות אסורות ה"ו) שאין לוקין עליו שנאמר (ויקרא י"א